

GAUDIUM
AUDITE SILETE

Časopis smíšeného pěveckého sboru Gaudium Praha

Rok 2007

Číslo 1

Před klášteřem v Teplé

Po čtyřech letech znovu až do Aše

Marie Dolejší

Někdy před letními prázdninami se objevila zpráva, že bychom měli jet v prosinci do Aše a se sborem Chorus Egrensis tam provést Českou vánoční mši J. J. Ryby. Jak všichni vědí, málokdy se plány uskuteční tak, jak byly původně zamýšleny. My jsme kupodivu do Aše skutečně odjeli, „Rybovka“ se však nekonala. Čekal nás koncert v chebském Západočeském divadle a zpívání při dvou katolických mších v Německu.

Týden před zájezdem mělo Gaudium svůj jediný adventní koncert v Praze a společně s námi účinkovali Moravští madrigalis-

té z Kroměříže. Předcházela je skvělá pověst, takže bylo nutno pořádně se připravit, aby rozdíl mezi oběma sbory byl pokud možno minimalizován. Díky tomu byl zájezd do Aše trochu odsunut do pozadí.

V pátek 8. prosince v podvečer jsme odjeli z Prahy a po třech hodinách cesty nás přivítali členové Choru Egrensis v čele s vždy energickou Sašou Benešovou. Pak jsme se rozešli podle toho, kdo byl kde ubytován. Chorus Egrensis je poměrně malý sbor, takže jeho členové nemohli ubytovat všechny své hosty z velkého Gaudia. Byla proto nabídnuta možnost přespát ve spacáku na karimatce jednak v Kulturním centru Aš (tam spaly ženy), jednak přímo u Benešů v dětské herně (to bylo pro pány). Několik vybraných jedinců spalo v rodinách.

V sobotu dopoledne jsme odjeli do německého Selbu. V mrholení přecházejícím ve stále sílící déšť tam Chorus Egrensis zazpíval na vánočních trzích, gaudiáci si prohlédli vánočně vyzdobené město, nakoupili vánoční drobnosti. Poté jsme se vrátili do Aše, kam jsme dorazili s menším zpožděním způsobeným dopravní zácpou na hranicích, kterou vyvolali Němci jedoucí na výhodný nákup do Česka (prý to není jev předvánoční, ale stálý). Po obědě jsme vyrazili do Chebu, s „plnou polní“, tzn. s šaty, notami, botami a tentokrát taky všemi potřebami na Tučapského koledy (plědy, beranicemi, kožichy, holemi, dary, korunami, svíčkami...).

Koncert neproběhl zrovna optimálně. Bohužel se opět, stejně jako před čtyřmi lety v Selbu, na našem výkonu podepsalo to, že divadelní jeviště se nehodí pro sborové koncerty. Sboristé špatně (nebo vůbec) slyšeli klavírní doprovod, takže se nemohli s nástrojem sladit, to způsobilo nervozitu a ... Není divu, že sbormistr Vláška byl hrubě nespokojen.

Po našem úvodním bloku vystoupil Chorus Egrensis. Ti, kdo zde byli již v roce 2002, zaznamenali, že co se týče počtu členů, tento sbor značně zeštíhl. Jeho vystoupení Gaudium nevidělo, protože jsme se připravovali na koledy.

Tučapský se myslím povedl. Konečně jsme přece jen zvládli nástup, což bylo poslední dobou zapeklité místo, a dál už se odvíjel děj, jak má být (anděl, Marie s Josefem, tři králové, pastýři...). I když přece: tentokrát byl Ježíšek opravdové,

osmikilové pětiměsíční dítě Adámek. Bylo napínavé, jak to zvládne on i útlá Marie, ale oba vydrželi všechno bez jakéhokoli protestu.

Na závěr si Gaudium a Chorus Egrensis společně zazpívali *Rorando coeli* a *Adeste fideles*.

Abychom si aspoň trochu spravili náladu, většina gaudiáků se po koncertě sešla v kavárně Špalíček na chebském náměstí Krále Jiřího z Poděbrad. Žal Vlášky Součka byl však hluboký. Objednal si ke kávě tzv. palačinku s překvapením a na drzou poznámku jedné členky, zda toho překvapení neměl dost na koncertě, reagoval jenom smutným pohledem.

Na „táčkách“ u Benešů

Večer bylo na programu společenské setkání. Všichni obdivovali obětavost rodiny Benešových, která nejenže ve svém domě ubytovala většinu gaudiových mužů, ale ve zkušebně sboru, kterou mají taky doma, uspořádala i toto „mecheche“. Jídlem a pitím přetékaly stoly, jak se praví v pohádkách, ale tady se skutečnost pohádce opravdu blížila. A jaké to byly lahůdky! Po krátkých projevech, kdy si zástupci obou spřátelených sborů vyměnili zdravice (jak se to svého času psalo o oficiálních návštěvách politiků), došlo ovšem na to, co bývá hlavní náplní takovýchto setkání – nekončící zpívání až do pozdních hodin.

V neděli bylo víc napilno než v sobotu. Už před devátou ráno jsme se rozloučili s našimi ašskými hostiteli a se všemi saky paky jsme odjeli znovu do Selbu. Tam nás čekaly dvě po sobě následující katolické mše, které jsme doprovodili svým zpíváním. První z nich byla v Heiliggeist Kirche, druhá potom v Herz Jesu Kirche. Kostely byly od sebe vzdáleny několik minut jízdy autobusem, takže jsme všechno stihli. Zpívání dopadlo vcelku dobře, v obou kostelích jsme zazpívali stejné skladby, při nichž se Zdena s Vládou vystřídali. Posluchači byli moc spokojeni.

A pak... Ve třináct hodin jsme byli objednáni na prohlídku kláštera Teplá. Mše skončila asi v půl dvanácté, my skočili do autobusu a asi ve 13:20 jsme vstupovali do kláštera. Paní průvodkyně byla nejdřív značně rozmrzelá, že se jí tak couráme a její výklad bude muset být zrychlen a možná i zkrácen, ale postupně roztála a nakonec jsme se loučili s moc sympatickou paní, která toho o tepelském klášteře věděla strašně moc. Asi nejzajímavější dvě místa z celého areálu byl klášterní kostel Zvěstování Páně (kde jsme si „zpívlí“ Alta trinita) a knihovna, druhá největší v ČR po knihovně Strahovské. Těsně před druhou hodinou ovšem musela prohlídka skončit; na 14:00 byla totiž ohlášena skupina Němců... Protože bylo docela brzy, prohlédli jsme si ještě klášter zvenku a pak šli ochutnat vyhlášené výborné svažené víno do místní klášterní restaurace. Pověst nelhala a štrůdl měli také vynikající.

A pak už nás čekal jenom nástup do autobusu a cesta západními Čechami ozářenými zapadajícím sluncem domů do Prahy. Adventní zastavení skončilo, předvánoční shon se hlásil o pokračování.

Smíšený pěvecký sbor CHORUS EGRENSIS

Roku 2000 převzala paní **Alexandra Benešová** taktovku po panu sbormistru **Vladimíru Štěpánovi**, který založil a téměř 50 let vedl v Aši smíšený pěvecký sbor Tosta-Aš. Sbor se přejmenoval na **Chorus Egrensis**. Složení sboru se zčásti změnilo, přišli noví, mladí zpěváci a i repertoár sboru došel určitých změn. Nyní se ve sboru schází pravidelně 1x týdně cca 25 zpěváků z Aše, Chebu, Fr.Lázní a Nového Kostela, ve věku 22-81 let.

Každoročně sbor zpívá na desítkách koncertů, pravidelně jezdí na tuzemské i zahraniční zájezdy, reprezentuje naši kulturu při mnoha příležitostech.

-jm-

Koncert s Moravskými madrigalisty

Milena Poláčková

Už od loňského roku jsme prostřednictvím sborového prezidenta korespondovali s kroměřížským pěveckým sborem Moravští madrigalisté, který projevil zájem vystoupit na koncertě v Praze.

Moravští madrigalisté jsou sborem s dlouhou tradicí. Byl založen před pětácti lety. Původním záměrem byla interpretace renesanční a barokní vokální tvorby, ale záhy sbor rozšířil svůj repertoár o díla všech slohových epoch až po současnost. Od roku 1990 s ním pracuje jako v pořadí třetí dirigent Radek Dočkal. Vedle mnoha koncertů v tuzemsku mají dnes Moravští madrigalisté na svém kontě více než dvě desítky zahraničních zájezdů. Zpívali opakovaně v Polsku, Německu, Rakousku, Francii, vystupovali v Itálii, Maďarsku, Rumunsku, Dánsku a Velké Británii. Nastudovali bezmála 200 skladeb, od úprav lidových písní až po osmihlasá moteta J. S. Bacha. Účinkovala s nimi řada významných sólistů. Pro nás je zajímavé mimo jiné i to, že ve stejném roce jako náš sbor nastudovali Dvořákovu Mši D Dur.

Nakonec jsme se dohodli, že společný koncert bude adventní, byť poněkud časný adventní, 2. prosince, a to v kostele Sv.Klimenta na Starém městě.

Madrigalisté dorazili do Prahy v sobotu 2. prosince dopoledne. Do začátku zkoušky měli v plánu ještě návštěvu kina Oscar Imax spojenou s předvánočními nákupy na Flóře. Delegace Gaudia je přivítala na nádraží, zbavila je přebytečných zavazadel a spěchala chystat pohoštění na společný večírek, plánovaný po koncertě.

Madrigalisté v kostele sv. Klimenta v Praze

Oba sbory se v plné sestavě sešly až na zkoušce v kostele před koncertem. Dámská část Gaudia až do poslední chvíle řešila typicky dámskou otázku, co na sebe. Názory byly různé, ale jakmile jsme dorazili na místo, byly jsme všechny zajedno: při prvním kroku padla alternativa koncertních blůz a při druhém i koncertních šál. Jediná reálná možnost byly co nejteplejší svetry a teplé bílé šály. Informace, že se v kostele „topí“, se buď vztahovala k záplavám před čtyřmi roky, nebo k oranžově poblikávajícímu čemusi v lavicích, co prý páliho kolena sedícího obecnstva, ale na teplotu okolního vzduchu nemělo nejmenší vliv.

Zkouška nedopadla nejlépe. Dělali jsme zásadní chyby i v koledách, které jsme si mohli dovolit snad ještě v éře „před Bachem“, ale v éře „po Bachovi“ pro nás měly koledy být hračkou. Byly, ale později. Ze zkoušky jsme neměli nejlepší pocit, ale říká se a v Gaudiu prý platívá, že když je generálka špatná....

Kostel se postupně zaplnil obecnstvem do posledního místa a vzadu návštěvníci i stáli. Hosté z Kroměříže byli mile překvapeni, protože tak vysokou návštěvnost v Praze nečekali.

V první polovině vystoupilo Gaudium. Obecnstvo se netvářilo nespokojeně, ale my jsme sami cítili, že to nebyl náš nejlepší výkon, zvláště v některých skladbách. Zatímco Franckovo Kyrie dopadlo relativně lépe, než na některých dalších koncertech..., u skladby Ave Regina Coelorum to bylo naopak. Po nás přišli Madrigalisté. Předvedli, že po technické stránce jsou skutečně profesionálním tělesem a po stránce hlasové kultury i intonace se od nich máme dost co učit. Jejich dramaturgie ovšem působila poněkud jednotvárně oproti našemu pestřejšímu programu. Koncert jsme zakončili pásmem koled a chyb ze zkoušky už jsme se vyvarovali. Když jsem se po koncertě zeptala jednoho laického diváka na srovnání obou sborů, dostala jsem odpověď: „Madrigalisté působili jako dokonalá umělá kytice – krásná, přesná, souměrná, sladěná a barevně vyvážená. Gaudium bylo proti nim kyticí natrhanou někde na louce, občas z ní něco vyčnívalo, občas se něco k něčemu nehodilo a ani barvy nebyly vyvážené tak dokonale. Ale byla živá.“ Bylo to zajímavé srovnání a připadalo mi docela výstižné.

Po koncertě jsme se společně přesunuli do zkušebny, kde na nás čekalo občerstvení, které obstarali a přichystali členové

našeho sboru. Jenom byla škoda, že mezi nás nepřišel kroměřížský pan sbormistr. Prý byl unesen příbuznými. Začátek večírku byl jako obvykle poněkud váhavý, ale nakonec se rozproudila zábava velmi spontánně a končilo se jak jinak než zpěvem. Tentokrát jsme velmi zevrubně probrali repertoár starého Semaforu.

Druhý den se sboristé z Kroměříže vydali někteří individuálně po Praze, jiní hromadně do botanické zahrady v Tróji a odpoledne všichni společně směrem na Kroměříž. Myslím, že byli spokojeni nejen s koncertem a večírkem, ale i s tím, jak jsme se ujali hostitelské role.

Protože Gaudium nemá tak často příležitost setkat se s profesionálním sborem, byl pro nás společný koncert cennou zkušeností. Všichni se těšíme na další koncert s madrigalisty, který se uskuteční pravděpodobně 7. října v některém z kroměřížských kostelů. Do té doby nás ovšem čeká ještě spousta práce. Luční kytice se přece dá dobře urovnat a sladit, když je na to čas a když všichni chtějí.

....a naše koledy

Čas vánoční - čas nádherné Rybovy vánoční mše

Letošní prosinec byl jako obvykle „poznámenán“ vánočními koncerty, které asi neopomine uvést žádný z vyspělejších pěveckých sborů. Gaudium letos svá vánoční vystoupení věnovalo našim ašským přátelům na zájezdu, o kterém píše úvodní článek dnešního časopisu. A to hned na začátku Adventu. O to více jsme si užili „Rybovky“. Čtrnáctého prosince jsme si ji zazpívali na krásném koncertu pod taktovkou dirigenta Valáška a s doprovodem jeho Piccola orchestru v kostele sv. Antonína na Strossmayerově náměstí. Na Štěpána pak následovalo tradiční vystoupení při mši v Husově sboru ve Farského ulici. A do třetice - i když již v novém roce - v kostele sv. Vojtěcha na Starém městě v Pštrossově ulici. Neškodí tedy, když si o této krásné mši i o jejím autorovi v tomto čísle sborového časopisu řekneme trochu více, než bývá obvyklé.

-rr-

Rybova Česká mše vánoční

České vánoční mše jsou typickým produktem konce 18. století. Až do té doby všechny mše bývaly latinské, církev v této věci nepřipouštěla výjimky. Teprve vlivem tzv. pastorel, drobných vokálně-instrumentálních skladeb, opěvujících narození Páně, přichází čeština k širšímu uplatnění i v chrámovém prostředí. Tvůrci těchto děl bývali čeští kantoři, žijící na venkově, kteří kromě povinností ve škole se úzce podíleli i na hudebních produkcích v kostele. K nim patřil i Jakub Jan Ryba.

Missa pastoralis bohemica, v Čechách většinou nazývaná Česká mše vánoční nebo „Hej, mistře“, vznikla v roce 1796 v době autorova relativně neklidnějšího a nejšťastnějšího údobí jeho života. Celou skladbu lze považovat za jakousi jesličkovou hru, přenesenou na mešní strukturu. Hudebně zde není nic okázalého, jak tomu bývá v latinských mších. Graduale má charakter české polky. Offertorium je jakési zastaveníčko českých muzikantů u jesliček, celý biblický děj je přenesen do domácího prostředí a jen formálně přiřazen k jednotlivým, tradicí ustáleným a neměnným částem mše.

Rybova skladba brzy po svém vzniku zpopulárněla a z prostředí rožmitálské farnosti, kde se každoročně i po autorově smrti provozovala, se rychle rozšířila do celých Čech. Postupně se stala symbolem českých vánoc.

Tiskové vydání však půldruhé století neexistovalo. Mše se šířila prostřednictvím různých opisů od jedné fary ke druhé, každý opisovač, obvykle kantor nebo regenschori, si její znění přizpůsoboval provozovacím podmínkám, které měl k dispozici. Různá instrumentační „vylepšení“ nebyla vzácností, právě tak se staly běžnými tóninové transpozice (zpravidla o celý tón níž) z důvodů, aby se amatérským zpěvákům „lépe zpívalo“. Též byla nahrazována některá archaická slova dobovými výrazy apod.

Rybova Missa pastoralis bohemica nikdy nebyla vydána ve své původní podobě. Poprvé byla vydána až v roce 1930 a sice nákladem redemptoristické koleje v Obořišti za redakce Romualda Petrlíčka - pouze v hlasech a v duchu výše zmíněných úprav. Podobně bez partitury vyšla i nová edice této mše zásluhou České katolické charity v roce 1961, kterou do tisku připravil Alois Michl. Pokus o kompromis mezi původním zněním a praktickou edicí reprezentuje partitura ve zpracování Josefa Hercla, která vyšla v nakladatelství Editio Supraphon v roce 1973. Avšak ani toto znění neodpovídá požadavkům na kritickou edici díla.

(Kritický hudební zápis je postup, s jehož pomocí se na základě dochovaných pramenů rekonstruuje optimální, pokud možno původní neporušené znění hudební památky.)

Při absenci Rybovy partitury zůstává otázkou, jaká vlastně byla autentická zvuková podoba tohoto díla. S předáním Rybovy pozůstalosti z rožmitálského archivu do Českého muzea hudby v Praze v roce 1980 přešly do státních sbírek i hlasy Rybovy vánoční mše, o nichž se oprávněně můžeme domnívat, že pocházejí ze skladatelovy pozůstalosti. Pro tuto domněnku svědčí mj. i obálka, psaná Rybovou rukou, do níž byly vloženy hlasy mše psané jinou osobou (můžeme je považovat za nejstarší rozpis mše); na tomto přebalu skladatel zaznamenal název (Missa solemnis...), datum vzniku a obsazení díla. Z těchto hlasů, jak lze doložit srovnávacím rozbohem, vycházejí nepochybně všechny další, resp. mladší opisy a úpravy díla, nalézající se v různých českých archívech. Staly se východiskem k nové kritické edici díla, které bylo vydáno v roce 1994 v nakladatelství Carus-Verlag Stuttgart a jejíž editorem je český muzikolog Milan Kuna.

Podle předmluvy k partituře zpracovala Jana Blažíková

Jakub Jan Ryba

Jakub Jan Ryba, pedagog, skladatel, spisovatel a básník. Rod Rybův pochází z jihozápadních Čech, z Klatov a Nepomuku. Jakub Jan se narodil 26. října 1765 v Přešticích. Zde mu začal jeho otec, učitel a hudebník, dávat základní hudební vzdělání. Když bylo Jakobovi šest let, přestěhovali se Rybovi do Nepomuku, rodného města jeho otce. Zde zpíval ve sboru, hrál na housle i klavír, později na varhany a otec jej zasvětil do základů harmonie. Jakub zde také začal skládat. Jakubův strýc Jan Vaněček poznal v chlapci talentovaného hudebníka a navrhl rodičům, že jej vezme do Prahy. V Praze Jakub studoval v bezplatném piaristickém semináři, navštěvoval produkce tehdejších vynikajících výkonných hudebních umělců a se svým třídním profesorem provozoval hudbu i aktivně. Složil zde 12 klavírních koncertů, 24 kvartety, kvintet, 4 koncerty, 8 serenád, množství menuetů a německých tanců, četné písně, zpěvohru, mši a jiné duchovní skladby. Některé jeho skladby byly prováděny v kostele sv. Jindřicha. To vše svědčilo o jeho ohromném hudebním nadání. Některé skladby psal bez partitury rovnou do hlasů, během dne složil i rozměrnější dílo, jež pak bylo ještě též den prováděno. Tak si Jakub začal vydělávat účinkováním na kůrech, hraním na varhany u Salvatora a prodejem svých skladeb. V r. 1785 musel Jakub na přání svého otce Prahu s hořkým srdcem opustit. Poté krátce pobýval v Nepomuku a později v Mníšku pod Brdy u svého příbuzného Josefa Jana Jakoubka. Zde uplatnil i své vlastní kompozice a také se zde pravděpodobně seznámil i s některými díly Wolfganga Amadea Mozarta.

V r. 1788 se Jakub odebral do Rožmitálu, kde se za onemocnělého starého učitele hledal nástupce. V Rybově době sídlil na zámku hospodářský, berní a soudní úřad správy arcibiskupského panství. Farním chrámem byl kostel Povýšení sv. Kříže ve Starém Rožmitále. Hudba se provozovala také v novějším rožmitálském kostele sv. Jana Nepomuckého na náměstí. V r. 1790 se oženil s Annou, dcerou rožmitálského purkrabího Jana Laglera. Svatba se uskutečnila v TřebSKU. Nevěště bylo 18 let a ženichovi 24 let. Jakub se stále více dostává do rozporu s míst-

ním duchovním správcem Kašparem Zacharem (+1803): Farář není přítelem nového školního zřízení. Nemá zájem o úřední nařízení, nechte je a neřídí se jimi. Stačí mu, umějí-li děti minitrovat, zpívat a odříkávat křesťanskou nauku ... Neptá se, zda děti vše chápou... Zásady mé a farářovy se liší jako černá a bílá barva, píše Jakub. Vleklé spory s farářem se však, zejména po intervenci farářových nadřízených, postupně ukončily, pokračovaly však spory s vrchností. V letech 1788 - 95 napsal Jakub přes třicet mší různých typů. Nejznámější se stala česká vánoční mše Hej, mistře, vstaň bystře. Vznikla v r. 1796 a byla zřejmě poprvé uvedena právě v Rožmitále, i když její provedení vyžaduje poměrně zkušené hudebníky. Ti však mezi Rybovy žáci byli. Ve svých dalších hudebních dílech se stále více přikláněl k českému jazyku. V závěru svého života byl Jakub nemocen, častěji se stranil lidí, chodil na procházky po okolních lukách a lesích, většinou sám. Nic však nenasvědčovalo tomu, že by chtěl ukončit svůj život. V sobotu 8. dubna 1815 vstal časně ráno, políbil ženu jako obvykle, vzal si s sebou knížku a odešel. Zúčastnil se jitřní mše v kostele Povýšení sv. Kříže jako obvykle a nikdo na něm nepozoroval nic neobvyklého. Domů se však již nevrátil. 10. dubna jej našli v lese nad Voltuší mezi hustým, téměř neproniknutelným houštím. Podřezal si břitvou tepny na krku a obou zápěstích. Hrob byl Jakubu Janu Rybovi jako sebevrahu vykázán na „starém krchově“, někdejší morovém hřbitově, severozápadně od Starého Rožmitálu. V r. 1855, z podnětu jeho syna Josefa Arnošta Ryby, universitního profesora a očního lékaře, se farář Jan Fahnrich postaral o přenesení ostatků na nový starorožmitálský hřbitov.

Musíme dobře pozorovat své chyby a snažit se, abychom se jich vystříhali.

Jakub Jan Ryba

Bohu, vlasti, lidu sloužit,
po obecném dobru toužit,
s Múzami se celovati,
čísti, housti, rýmovati,
vzdělávat se bez ustání
jest mé denní zaměstnání.

Jakub Jan Ryba

Převzato z Internetu (<http://municipal.cz/osobnosti/ryba.htm>)

Prokletí Franckovo*Bohdan Maslowski**Zpívali novou píseň před trůnem...**Nikdo nebyl schopen naučit se té písni,**než těch sto čtyřicet čtyři tisíce obyvatel země...**To jsou ti, kdo neporušili svou čistotu se ženami**a zůstali panici.**(Zjevení Janovo 14:3,4)*

Doufejme, že se na Gaudium výše uvedené motto nevztahuje, to by si přinejmenším mužská část sboru moc nezaspívala. Ale apokalyptické vize jsou určité na místě při vzpomínce na nedávná muka, kterým nás podrobil Vláda, když nás donutil vyslechnout od začátku do konce naše chebské provedení Franckova Kyrie.

Jako služebně mladší člen sboru a laik mohu nabídnout jen takový pohled vyděšeného králíka, po němž chtějí, aby vyluzoval velebné zvuky. Ale taky dost vyvinutý smysl pro statistiku: U všech drobných gaudiáckých výbuchů, u kterých jsem byl přítomen, bylo přítomno rovněž Franckovo Kyrie.

Čím to bude, že s touto nesložitou písničkou bojuje Gaudium, jež nedávno slavně „pokořilo“ Bachův Magnificat ?

Odborníci jistě najdou správnou odpověď, ale vyděšený zpívající králík říká: Je to skladba nekompromisní. Zatímco třeba v případě Magnificatu milosrdná akustika přikryje všechny kiksy, kterých se tam dopouštíme (asi s výjimkou Sicut!), pan Franck nám Kyrie složil tak pěkně, aby v něm naše nedostatky mohly patřičně vyniknout. Ta dlouhá sóla jednotlivých hlasů, kde se na konci otestuje, o kolik jsme spadli, a další nenápadné záludnosti (jako třeba Kyyy a Jéééé) hovoří samy za sebe. Je tu ale ještě další pozoruhodnost, která vynikne při poslechu MIDI fajlu s touto skladbou. Zatímco mnohé jiné věci skladby si uchovávají jistý půvab i v této nahaté podobě, z Franckova Kyrie nezbude myslím nic: melodie dost fádny, rytmus žádný...

Je to mrtvola bez ducha.

A ducha této skladbě dává člověk, který říká: Pane, smiluj se. Až ta úpěnlivá prosba o smilování z toho dělá nádherný kus, při kterém běhá mráz po zádech.

Takže Vláda má (bohužel) pravdu: Pokud Franckovo Kyrie není předneseno, jak si to zaslouhuje, nezbude z něj nic, než ta nepřilíš zábavná posloupnost tónů, v lepším případě ne moc falešných. V tomto smyslu nás Kyrie prověřuje asi víc, než třeba Magnificat. Nemůžeme to prostě obecnstvu nařezat.

Ještě drobnou poznámku k tomu, jak se na jevišti vzájemně slyšíme. Stává se, že se slyšíme dost málo, akustika tam bývá často jiná, než ve zkušebně. K tomu by vyděšený králík rád dodal, že se někdy možná slyšíme až moc. Totiž...sebe sama a případně svého suseda. Ve větším prostoru se ztratí ten skvělý synergický efekt, kdy celý sbor či hlas ve sboru zní opravdu jako „jeden hlas“ a vyrovnají se různé hlasové nedostatky nás jednotlivců. Najednou se člověk slyší v plné parádě (a to při generálce nebo rovnou při vystoupení). To tedy není moc povzbudivé.

Jak jednotliví zpěváci reagují na takové změněné situace, by mohlo být možná námětem na psychologickou studii. Mám podezření, že některé typy spíše přestávají zpívat, ale zcela určitě jsou takoví, kteří začnou „zachraňovat“, a asi jich není tak málo. Je celkem jasné, co udělá jedno i druhé s tím „výrazem“, kterému nás učí Vláda.

Ale nevádí, není všem dnům konec. Brzy nás čeká Franckova Gloria a tam jim to konečně nařezeme...

(psáno na Silvestra 2006)

Chebské divadlo...

Neobyčejná událost v životě sboru !

Po více než 18leté existenci Gaudia se stala zcela neobvyklá událost. Během zkoušky dne 17. ledna vstoupil do zkušebny školní inspektor v doprovodu tajemnice ministryně, aby upozornili na nebezpečný precedens, který se přihodil v přilehlých prostorách zkušeben, které jsou využívány k uchovávání svršků členů sborů v době zkoušek, ale i v prostoru, využívaném zaměstnanci ZUŠ.

Inspektor s tajemnicí
ministerstva

Při odchodu z jedné lednové zkoušky nenašel nejmenovaný člen tenoru v šatně své boty. Musel počkat, až se všichni obují, a potom znechucen obul zde zbylé škrpály (jak se praví ve zprávě inspektora). Možná, že by na této události nebylo tolik divného, i takové věci se stávají, záměna se posléze vysvětlila a majitelé inkriminovaných bot si je na další zkoušce vyměnili.

Celá historie však měla v krátkosti pokračování v tom, že jedna ze zaměstnankyň ZUŠ, shodou okolností působící též u sboru, zvaného Gaudium, předstoupila před své žáky s domácími obuví, která zde povinně musí být používána, s tou obuví na každé noze v jiné barvě (zcela zřejmě rovněž záměna)... A neuplynul ani týden, kdy po zkoušce sopránů, zůstal v šatně velmi nákladný kožík. Že by zapomnění? To se u tak drahocenného svršku nestává.

Jak je vidět, celá záležitost se dostala výše a zaujala pracovníky ministerstva, kteří neváhali seznámit s případem samotnou ministryni. A ta zase neváhala a vyslala do zkušebny svého inspektora, aby věc prošetřil a upozornil na nebezpečí, ze záležitosti vyplývající. Jak vyplynulo z výstrahy paní ministryně, přečtené zde inspektorem, mohlo by jít o napadení nebezpečným virem, který může tyto incidenty dále roznášet nejen po škole, ale prostřednictvím žáků i do dalších škol. Vždyť ZUŠ je zdrojem uměleckého vzdělávání pro žáky celého obvodu a potažmo i celé Prahy.

Protože inspektor nakonec zjistil, že už k žádným podobným incidentům nedošlo, a také proto, že byl ujistěn všemi přítomnými, že budou bděti a ostražití, skončila návštěva pouhou výstrahou k obezřetnosti a rozdáním nálepek (pro každého člena několik stejných obrázků), kterými je každý člen povinen oblepiti své učební pomůcky a svá místa v šatně, aby vždy věděl, který je jeho svršek a na které místo v šatně patří. Také zaměstnanci obdrželi výrazné poznávací ikony.

Při odchodu ministerské inspekce si všichni přítomní s úlevou oddychli.

-oš-

Práníčka členům - jubilantům**Františkovi Mičkovi k 60. narozeninám (*17.9.)**

Život Ti píše zas o rok víc,
slovíčkem psaným chceme Ti říct:

„Žij podle svého, měj pevné zdraví,
oslav narozeniny, tak jak se slaví.

Popíjej víno, s Gaudiem zpívej,
s veselou náladou na svět se dívej.“

Tvoje Gaudium

Autorkou tohoto práníčka je Lenka Nováková-Otrubová

Pavle Emlerové k 30. narozeninám (*29.10.)

Je říjen, překrásných barev čas,
my všichni společně přát dneska budem zas.

A jako růže z poupěte tiše a náhle vykvete,
tak také dívka vyrostla z malého děvčete.

Ta dívka zpívá krásným zvláštním hlasem
ani altem ani basem.

Mládí si v Radosti prozpívala
nežli se později Gaudiákem stala.

Tak jako víno miluje svůj spánek,
ta dívka nejraděj ze všeho má spánek.

Vstávání, to nemá vůbec ráda,
s budíkem i sestrou se velmi dlouho hádá.

Pro tuto vášeň ji všichni dobře znají
a tak ji prostě „Brumla“ přezdívalí.

Přejem jí v životě:

ať štěstí tak jako růže ji nepřestane kvéstí,
v budoucnu štěstí, zdraví, láska a pohoda
nebude pouhá náhoda.

Tak jako v jarní zahradě
v budoucích dnech, týdnech, letech,
v Gaudiu, životě a dobré náladě
to vše Ti krásným květem kvete.

S růžičkou v ruce dnes chceme Ti všichni přát,
Pavlo, řekni nám, co máme Ti zazpívat.

Gaudium

Autorkou tohoto práníčka je J. Tittelbachová

**Máme nejen nového prezidenta a novou samosprávu,
(jejichž portréty zde byli minule),
ale i staronové chorovody**

A to jsou oni:

Soprán: **Anna Blechová**

Alt: **Jana Blažíková**

Tenor: **Milan Špale**

Bas: **Pavel Cyrus**

Víme, co zpíváme?

Audite silete

Audite, silete,
divina musica.
Dulcisona susurat
in aure cantica.
Jam varia voce
concentum ducite,
dulcique iubilatus
amore psalite.

Již slyšte a ztište se,
zas božská hudba zní.
Jak sladce v duši znějí
ty tóny nevšední.
Teď z různých těch tónů
si souzvuk upravme,
a nejkrásnějším zpěvem
své lásky oslavme.

Velmi volný překlad neznámého autora

Redakční rada dosud nebyla ustavena.

Toto číslo připravil díky laskavosti přispěvatelů Vladimír Šilhán.
Spolupracovali Marie Dolejší, Jana Vlková, Milena Poláčková a B. Maslowski.
Další příspěvky a připomínky zasílejte na adresu Gaudium Praha, 1700 00, Praha 7,
Šimáčkova 16, případně e-mailem (gaudiumpraha@volny.cz, sbor@radostpraha.cz,
silhan@cvs.cz)

Toto číslo vyšlo dne 15. ledna 2007